

1.1 Lyhyt kuvaus toiminnasta

Sivistystoimialan tavoitteena on järjestää korkeatasoisia ja laadukkaita kasvatus- ja opetuspalveluja, jotka johtavat aktiiviseksi yhteiskunnan jäseniksi. Henkilöstö on laadukkaan kasvatuksen lähtökohta, joten henkilöstön osaamiseen kohdennetaan resursseja.

Varhaiskasvatusta järjestetään kaupungin omissa päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja avoimena varhaiskasvatustoimintana. Kaupungin ohjaamaa ja valvomaan yksityistä varhaiskasvatusta hankitaan pääsääntöisesti palvelusetelillä. Yksityiset palveluntuottajat tuottavat päiväkotihoidon, ryhmäperhepäivähoitoa, perhepäivähoitoa sekä leikkitoimintaa. Esiopetusta järjestetään päiväkodeissa ja kouluissa. Esiopetusta ostetaan myös yksityisiltä palveluntuottajilta.

Perusopetusta järjestetään perusopetuslain ja opetussuunnitelman mukaisesti oppivelvollisille. Turun kaupungissa on erikoisluokkatointia mm. kielissä, matematiikassa, liikunnassa, musiikissa ja kuvataiteessa. Kaupungin koulujen lisäksi Turussa perusopetusta tarjoavat myös Turun normaalikoulu sekä Turun Steiner-koulu.

Lukiokoulutusta järjestetään lukiolain ja opetussuunnitelman mukaisesti. Lukiokoulutusta annetaan suomenkielisenä Turun kaupungin kuudessa päivälukiossa sekä Turun iltalukiossa, ruotsinkielisenä Katedralskolan i Åbossa ja englanninkielisenä Turun kansainvälisessä koulussa. Kaupungin lukioiden lisäksi Turussa lukiokoulutusta tarjoavat myös Turun normaalikoulun lukio sekä Turun Steiner-koulun lukio. Erityinen koulutustehtävä Turun lukioilla on Kerttulin lukiossa (urheilu- ja ICT-linjat), Puolalanmäen lukiossa (musiikki), Turun klassillisessa lukiossa (Ilmaisulinja) ja Turun Suomalaisen Yhteiskoulun lukiossa (meri- ja luonnontiede- linjat) sekä lisäksi Turun Normaalikoulussa (IB-linja).

Nuorten ammatillista koulutusta tarjotaan suomeksi ja ruotsiksi ammatillisen koulutuksen lain ja ammatillisten perustutkintojen perusteiden mukaisena tutkintoon johtavana koulutuksena Turun ammatti-instituutissa.. Ammatillisten perustutkintojen lisäksi tarjotaan valmistavaa ja valmentavaa koulutusta.

Oppisopimuskoulutusta tarjotaan Turun oppisopimustoimistossa. Oppisopimuskoulutus toteutetaan henkilökohtaisen opetussuunnitelman perustalta, joka perustuu koulutuskohtaisiin opetussuunnitelmiin.

Ammatillista aikuiskoulutusta tarjotaan ammatillisen aikuiskoulutuslain mukaisena Turun ammatti-instituutissa näyttötutkintoperusteisesti sekä ammatillisesti täydentävää että ammatillisiin perustutkintoihin valmistava koulutusta. Koulutusta toteutetaan valtionosuusperusteisen lisäksi työvoimapoliittisena, oppisopimuskoulutuksena sekä muuna maksullisena koulutuksena.

Turun työväenopistoissa tarjotaan vapaan sivistystyön lain mukaisesti opetusta Turun suomenkielisessä työväenopistossa sekä suomen että muilla kielillä ja Åbo svenska arbetarinstitutissa ruotsinkielellä.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät

Peruspalvelujen valtionosuuksien leikkaaminen ja toisen asteen yksikköhintojen aleneminen ovat heikentäneet Turun kaupungin taloudellista tilannetta. Talouden tasapainotus edellyttää myös sivistystoimialalla toimintojen sopeuttamista. Taloudellisten resurssien riittävyyden ja kohdentamisen lisäksi haasteina sivistystoimialan palveluja järjestettäessä ovat kaupunginosien eriarvoistuminen ja väestörakenteen muutos.

Lainsäädäntöön on päätetty muutoksesta koskien opetusta ja oppilas- ja opiskelijahuoltoa. Muutoksilla edistetään koulujen työrauhaa ja lisätään oppilaiden hyvinvointia ja osallistumismahdollisuuksia. Oppilas- ja opiskelijahuollossa siirretään painopiste ennaltaehkäisyyn. Laki edellyttää riittävän taseisia oppilaitoksen sijaintikunnan järjestämiä kuraattoripalveluja kaikille kouluille, mikä merkitsee tarvetta lisätä ko. henkilöstöä.

Nuorisotakuu edellyttää, että jokaiselle alle 25-vuotiaalle nuorelle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle tarjotaan työ-, harjoittelu- opiskelu-, työpaja- tai kuntoutuspaikka viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta.

Sopimuskauden merkittävimmät uudisrakennushankkeet ovat Syvälahden ja Yli-Maarian koulun ja päiväkodin kokonaisuudet.

Hallitusohjelman vaikutukset varhaiskasvatukseen ja aamu- ja iltapäivätoimintaan: asiakasmaksujen nosto ja subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaaminen ovat päättämättä eikä päätösten vaikutuksia ole voitu täysin ennakoida.

Varhaiskasvatuksen järjestämistä ohjaavat lainsäädäntö ja valtakunnallinen ohjeistus sekä kuntien omat ohjausasiakirjat. Päivähoitolain uudistaminen varhaiskasvatuslaiksi on käynnissä. Lainsäädäntö, kaupungin omat tavoitteet ja palvelujen kysynnän kasvu antavat reunaehdot varhaiskasvatuksen palvelujen järjestämiselle ja kehittämiselle.

Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelma uudistetaan siten, että uudet opetussuunnitelmat ovat kunnissa käytössä elokuussa 2016.

Perusopetuksessa oppilasmäärien väheneminen on pysähtynyt ja oppilasmäärät ovat kääntyneet kasvuun erityisesti alakouluissa.

Hallitusohjelman mukaisesti valtion erityisrahoitus vähenee sekä POP-rahoituksen että tasa-arvorahoituksen osalta perusopetuksessa sekä nuorten aikuisten osaamisohjelman osalta aikuiskoulutuksessa. Hallitusohjelmassa panostetaan digitalisointiin kuitenkin voimakkaasti ja tarkoitukseen on luvattu 300 miljoonaa euroa valtakunnallisesti.

Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa ennakoidaan ryhmäkokojen kasvavan merkittävästi.

Yhteisvalinnassa perusasteen päättäneet ja lisäopetuksen, valmistavan koulutuksen tai kansanopiston opinnot suorittaneet sekä ilman toisen asteen tutkintoa olevat saavat lisäpisteitä toisen asteen opiskelijavalinnoissa ensi vuoden yhteisvalinnassa. Toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittaneet ohjataan aikuiskoulutukseen.

Lukiokoulutuksessa siirrytään syksystä 2016 alkaen vaiheittain sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin. Lukioiden tuntijaon ja opetussuunnitelman uudistustyö ovat käynnissä ja uudet opetussuunnitelmat otetaan käyttöön syksyllä 2016.

Ammatillisessa koulutuksessa on otettu käyttöön laadun varmennusjärjestelmä vuonna 2015. Toteutuksen toimeenpanoa seurataan vuoden 2016 aikana.

Aikuiskoulutuksen osalta merkittävä muutos tulee olemaan kilpailuneutraliteettiin liittyvä kuntalain muutos, joka kieltää kuntia osallistumasta maksullisista koulutuksista käytäviin kilpailutuksiin.

Hallituksen valmistelussa olevan ammatillisen koulutuksen reformin ennakoidaan aiheuttavan ammatilliseen koulutuksen merkittäviä supistustoimia vuosille 2016 -2017.

1.3 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisema Koulutus ja tutkimus vuosina 2011 – 2016 Kehittämissuunnitelma linjaa toimialan järjestämien palvelujen kehittämistä valtakunnallisesti. Suunnitelman voimassaoloaikana on laadittu Turun kaupungin paikallinen kehittämissuunnitelma: kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyi 27.8.2014 koulutuksen järjestäjän paikallisen kehittämissuunnitelman vuosille 2015 – 2020. Uusi valtakunnallinen kehittämissuunnitelma valmistuu pian hallitusohjelman laatimisen jälkeen syksyllä 2015.

Kehittämistyön keskiössä on nuorisotakuun toteuttaminen, osallisuus ja koulutuksellinen tasa-arvo, vieraskielisen väestön kielitaidon kehittäminen, hyvinvoinnin lisääminen sekä käyttöenergiansäästö. Kehittämistyössä tehdään tiivistä yhteistyötä kaupunkitasolla, seudullisesti, maakunnallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisestikin.

Turku on saanut opetus- ja kulttuuriministeriöltä vuosiksi 2015 – 2016 perusopetusryhmien pienentämiseen valtionavustusta 1.257.900 euroa. Lisäksi Turku on saanut opetus- ja kulttuuriministeriöltä erityisavustusta tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin 2.160.000 euroa vuosiksi 2015 – 2016.

Toisen asteen koulutuksen vetovoimaa ja laatua kehitetään sekä läpäisyastetta pyritään edelleen vahvistamaan puuttumalla keskeyttämisen syihin ja tukemalla valmistumista sekä kehittämällä pedagogiikkaa.

Opettajien pedagogista osaamista, TVT-valmiuksia ja työelämäyhteyksiä vahvistetaan.

Opiskelijoiden osallisuutta ja tasa-arvoisuutta vahvistetaan.

Valtionosuuteen oikeuttavat paikat pidetään käytössä talousarvion sallimissa rajoissa.

Kaupunginhallitus päätti 23.3.2015 perustaa työryhmän selvittämään mahdollista toisen asteen koulutuksen yhtiöittämistä. Työ valmistuu vuoden 2015 loppuun mennessä. Tarvittavia jatkotoimenpiteitä tehdään vuoden 2016 aikana.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan talousarvioesityksessä ei ole voitu varautua toimintoihin, joiden osalta puuttuvat valtion päätökset ja joiden rahoittamiseen on saatavissa valtionosuuksia. Tällä sopimuksella kaupunginvaltuuston on sitouduttava talousarviovarauksiin, joiden toteutuminen edellyttää lisätalousarviota ja muulla tavoin huomioon ottamista, jos valtio tekee näiden rahoittamiseksi positiiviset päätökset.

1.4 Lausekkeet, kh (kj)

2.1 Määrärahat

1.000 €	TP 2014	TAM 2015	TAE 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Lauta- tai johtokunta						
Toimintatuotot	30 811	28 842	27 695	27 788	28 066	28 486
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	309 953	309 465	309 041	310 088	313 186	317 876
Toimintakate	279 142	280 622	281 346	282 300	285 120	289 390
Muutos-%	1,3 %	0,5 %	0,3 %	0,3 %	1,0 %	1,5 %

2.2 Määrärahat palvelualueittain

1.000 €	TUOTOT	KULUT	KATE
Palvelu- tai tulosalue			
Sivistystoimialan yhteiset toiminnot	3 028	39 398	-36 369
Sivistystoimialan yhteinen hallinto	392	6 554	-6 162
Varhaiskasvatus	7 313	62 609	-55 296
Perusopetus	10 099	111 545	-101 446
Ruotsinkielinen kasvatus ja opetus	845	14 485	-13 640
Lukiokoulutus	448	22 098	-21 650
Ammatillinen koulutus	2 158	42 144	-39 986
Aikuiskoulutus	3 411	10 208	-6 797

2.2. Investoinnit

1.000 €	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Lautakunta						
Investointikulut	746	1 475	1 865	1 400	3 200	166
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien luovutustuotot	0	0	0	0	0	0
NETTO	746	1 475	1 865	1 400	3 200	166
Muutos-%	- 46,9 %	97,7 %	26,4 %	-24,9 %	128,6 %	-94,8 %

2.3. Muutokset, kh (kj)

1.000 €	2016	2017	2018	2019
Yhteensä				

3.1 Työvoiman käyttö

Henkilötyövuodet (htv)	TOT 2014	TAM 2015	TAE 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Kasvatus- ja opetuslautakunta	3725	3707	3619	3619	3610	3610

Lisätietoja: Aamu- ja iltapäivätoiminnan siirto sivistystoimialalle toimialalle ja psykologitoiminnan siirto hyvinvointitoimialalle toteutettiin 1.1. 2015.

3.2 Tilojen ja alueiden käyttö

Toimilan käytössä olevat		TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Tilat (m ²)		326.746	321.603	315.000	322.000	332.000	333.000
<p>Lisätietoja: Edellyttää seuraavien tilahankkeiden toteutumista: 2016 sisältää Runosmäen ja Kastun koulutaloista luopumisen ja Infoteekkirakennuksen käyttöönoton 2017 sisältää Raunin aukion nykyisestä päiväkotirakennuksesta luopumisen ja korvaavan rakennuksen sekä Syvälahden koulun käyttöönoton 2018 sisältää Sofiankadun nykyisestä päiväkotirakennuksesta luopumisen ja korvaavan rakennuksen, eräiden tilaelementtipäiväkoti- ja koulutilojen, Lautturinkadun pk:n ja Tommilankadun tiloista luopumisen sekä Yli-Maarian koulun käyttöönoton 2019 sisältää Ruiskatu 8 hankkeen</p>							

4.1 Strategiset tavoitteet, kv

Kunnallisen ja hankitun päivähoitopalvelun osuudet (%) peruspäivähoidossa	Strateginen linjaus 2.2.5.		Muut toteutettavat linjaukset				
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Kunnallisen ja yksityisen päivähoiton suhteellinen osuus (%)	75/25	73/27	72/28		71/29	70/30	70/30
Kasvatuksen ja opetuksen palveluverkon uudistaminen, palvelujen kohdentaminen oikea-aikaisesti alueille Varhaiskasvatuksen palveluiden asiakaslähtöisyyttä kasvatetaan laajentamalla yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa (kunnallinen/yksityinen,%)							

Toisen asteen läpäisyä parannetaan keskeyttämissä vähentämällä	Strateginen linjaus 2.2.7.		Muut toteutettavat linjaukset				
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Keskeyttämisprosentti:							
- lukio (%)	2,0	2,0	2,0		1,9	1,9	1,8
- ammatillinen koulutus (%)	8,9	8,5	8,0		8,0	7,7	7,5
Tavoitteen kuvaus: Toisen asteen läpäisyä parannetaan keskeyttämissä vähentämällä							

Nuorisotyöttömyyden vähentäminen	Strateginen linjaus 2.2.7		Muut toteutettavat linjaukset				
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Alle 30-vuotiaiden määrä aikuiskoulutuksessa							
- ammatillinen	2693	2700	2750		2500	2500	2500
- yleissivistävä	2200	2200	2210		2150	2150	2150
Tavoitteen kuvaus: Nuorisotakuun piirissä olevien osuus lisääntyy aikuiskoulutuksessa. (Osa nykyisestä rahoituksesta päättyy/vähenee 2016 lopussa.)							

Palveluverkon tarkastelu	Strateginen linjaus 2.2.6.		Muut toteutettavat linjaukset 2.2.8., 3.2.2, 3.2.7				
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Palveluverkon tarkastelu toteutetaan	tehty		tehdään keväällä			tehdään keväällä	
Tavoitteen kuvaus: Valmistellaan seuraava palveluverkkoselvitys kevätkaudella 2016.							

Lasten ja nuorten osallisuuden lisääminen	Strateginen linjaus 2.3.5.		Muut toteutettavat linjaukset Kuntalaki, opetuslainsäädäntö				
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Lisätään lasten ja nuorten osallisuutta oppilaitoksissa	laki laadittu	laki voimaan 1.1. 2015	Lasten Parlamentin, nuorisovaltuuston ja oppilaitosten oppilas- ja opiskelija-		Toimeenpano	Valmis	Valmis

			kuntien toiminta-prosessien tarkastelu				
Tavoitteen kuvaus: Osallisuutta lisätään ottamalla se osaksi suunnittelua, toteuttamista ja päätöksentekoa.							

Uusien digitaalisten toimintaympäristöjen omaksuminen	Strateginen linjaus 2.2.2.		Muut toteutettavat linjaukset 2.2.1., 3.2.3.				
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Opetuksen toimintakulttuurissa digitaalisten toimintaympäristöjen omaksuminen, OPEKAN selvitysten mittari, opettajien itsearviointi	2,28/4		2,5/4		2,6/4	2,7/4	2,8/4
Tavoitteen kuvaus: Sivistystoimiala avoinna 24/7 –periaatteella (Opeka on verkkopohjainen työkalu, jolla opettajat ja koulu voivat arvioida koulunsa tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön tasoa. Se antaa opettajille sekä koulun ja kunnan edustajille tietoa heidän omista TVT-valmiuksistaan suhteessa muihin opettajiin, kouluihin ja valtakunnalliseen tilanteeseen)							

4.2 Strategiset tavoitteet, kh

Nuorisotakuun kehittäminen	Strateginen linjaus 2.2.7.		Muut toteutettavat linjaukset				
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Arviointikriteeri toteutumiselle Nuorisotakuun visio 2017 - seurannan tulokset, ammatillisen koulutuksen läpäisy%	71,9	78	74		74	74	74
Tavoitteen kuvaus: Nuorisotakuun vision 2017 mukaan toimenpideohjelmaa toteutetaan neljän teeman mukaisesti: jatkuvana toimintana, kehittämistä vaativana toimintana, radikaaleina innovaatioina ja nuorisotakuun esteiden purkuna.							

Oppimisen, ohjauksen ja kasvun tukemisen kehittäminen	Strateginen linjaus 2.2.8.		Muut toteutettavat linjaukset				
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Arviointikriteeri toteutumiselle Eryistä tukea saavien integroitujen oppilaiden ja opiskelijoiden osuus lähikoulussa kasvaa.	405/1286	-	435/1250		470/1220	505/1190	540/1160
Lukioiden oppimistulokset ovat valtakunnallisessa vertailussa maan huippua.			Kolmen kärjessä (kuusi suurinta kaupunkia)		Kolmen kärjessä (kuusi suurinta kaupunkia)	Kolmen kärjessä, (kuusi suurinta kaupunkia)	Kolmen kärjessä (kuusi suurinta kaupunkia),
Tavoitteen kuvaus: Lapsen/oppilaan/opiskelijan kasvua ja oppimista tuetaan, opiskelijan yksilölliset oppimispolut mahdollistetaan. Lähikouluperiaate toteutuu perusopetuksessa. Turun lukioiden taso pysyy korkeana.							

Ehkäisevä työ osaksi asiakastyötä	Strateginen linjaus 2.1.2.		Muut toteutettavat linjaukset				
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Oppilas-/opiskelijahuollon toimintaprosessien kehittäminen asiakaslähtöisesti hyvinvointitoimialan kanssa	Laki voimaan 1.8.	Seuranta-järjestelmä käyttöön 1.1.	Toimintaprosessit on kuvattu ja kehittämistarpeet on huomioitu		Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu
Tavoitteen kuvaus: Lisätään tuottavuutta tekemällä ehkäisevästä työstä kaiken toiminnan kivijalka.							

Maahanmuuttajien kotouttaminen	Strateginen linjaus 2.2.3		Muut toteutettavat linjaukset				
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Vieraskielisten oppilaiden ja opiskelijoiden määrä:							
• Valmistavassa opetuksessa; perusopetus	117	132	190		190	190	190
• Ammatilliseen koulutuksessa	328	331	340		350	350	350
• Ammatillisessa aikuiskoulutuksessa	1492	1500	1500		1500	1500	1500
• Yleissivistävässä aikuis-							

koulutuksessa	1148	1150	1190		1220	1250	1280
Tavoitteen kuvaus: Vieraskielisen väestön suomen ja ruotsin kielen taidon kehittymistä ja suomalaisen yhteiskunnan tuntemusta tuetaan riittävällä koulutustarjonnalla							

Toimialojen yhteiset painopisteet

Ylipainoisuuden ja liikalihavuuden vähentäminen	Strateginen linjaus 2.2.1.		Muut toteutettavat linjaukset 2.3.7.				
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Lasten ja nuorten päivän liikunnallistaminen		Aktiivisuus- rannekkeiden hankinta	Päivähoitoyksiköiden ja peruskoulujen aktiivisuuden arviointi		Lukiolais- ten ja Ammatti- instituutin opiskelijoiden aktiivisuuden arviointi		
Tavoitteen kuvaus: Lasten ja nuorten liikkumisen tavoitteena 2 h/päivä, kerhotoiminnalla sekä aamu- ja iltapäivätoiminnalla edistetään pysyvien harrastuspolkujen syntymistä							

Pitkäaikaistyöttömien aktiivointi	Strateginen linjaus 2.1.1.		Muut toteutettavat linjaukset				
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Koulutukseen hakiessa opiskelija ilmoittanut olevansa työtön <ul style="list-style-type: none"> Työväenopisto TAI:n aikuiskoulutus 		opisk.virta umasta 12% (TSUTO)	900 1500		900 1500	900 1500	900 1500
Tavoitteen kuvaus: Verkostoyhteistyönä toteutettavaa ohjausta jatketaan mm. OpinOven ja Ohjaamon kanssa. Työväenopiston uutta koulutustarjontaa suunnitellaan yhdessä työttömien järjestön kanssa.							

Uudistamisohjelman tavoitteet

Varhaiskasvatuksen kokonaiskustannuksen aleneminen suhteessa kaupungin 0-6 vuotiaiden määrään	Strateginen linjaus		Muut toteutettavat linjaukset U2 Kv 25.8. 2014				
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Kustannus (€/lapsi)	7157	7000	7100		7140	7140	7150
Tavoitteen kuvaus: Varhaiskasvatuksen kokonaiskustannus lasta kohti alenee							

5.1 Henkilöstön työhyvinvointi

Henkilöstöohjelman painopistealue	Ohjelman alatavoite	2016
Turussa jokaisen tulee voida kokea, että työ lisää hyvinvointia	Toimintaedellytykset ovat laadukasta työtä tukevat: resurssien riittävyys sekä työympäristön soveltuvuus työhön ovat kunnossa.	Kunta10: resurssit työhön riittävät; Työstressi=työpaineita paljon, työn hallintaa vähän. Työstressiä kokevien osuus pienenee v. 2014 tasosta (<15,3 % sivistystoimiala). Työpaikalla tehty riskien ja vaarojen analyysi, tehty vähintään 95 % työpaikoista.
Aktiivinen osaamisen ennakointi	Kriittinen osaaminen on määritelty ja osaaminen on riittävällä tasolla.	Osaamiskartoitus laadittu SAP -järjestelmään, vakansseista 60 % tehty
Turku on vetovoimainen työnantaja	Paremmen johtamisen kokonaisuus edistää Turun kaupungin työpaikkojen vetovoimaisuutta.	Kunta10: esimiestuki, kohtelun oikeudenmukaisuus,; tulokset parantuneet edellisestä mittauksesta (2014) Lisäksi toimialan oma tavoite: Hakijoita vähintään 10/avoin vakituinen työpaikka

6.1 Tunnusluvut

Tunnusluku	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kysyntä/tarve							
0-6 –vuotiaiden määrä	11,699	11.957	12.050	12.200	12.350	12.500	12.650
Perusopetuksen oppilasmäärä	12767	12861	12855	12909	13015	13570	13865
Volyymi							
Lukiokoulutuksen koulutuspaikat	4007	3828,6	3836,7	3800	3800	3850	3900
Ammatillisen koulutuksen koulutuspaikat	5711,8	5802,9	5865,4	5900	5950	6000	6050
Laatu ja vaikuttavuus							
Ammatillisen koulutuksen läpäisy	73,8 %	71,9 %	78 %	74 %	74 %	74 %	74 %
Saatavuus ja peittävyys							
Varhaiskasvatuspalvelujen piirissä olevat	9398	9413	9500	9600	9700	9800	9900
Koulukuljetusten piirissä olevat peruskoululaiset	2631	2568	2500	2500	2500	2000	1500
Ilman koulutuspaikkaa jääneet peruskoulun jälkeen	5	9	7	7	7	7	7
Tuottavuus ja taloudellisuus							
Eri palvelumuotojen kustannukset kuuden suurimman kaupungin keskitasolla							
varhaiskasvatus	yli keskitason	yli keskitason	yli keskitason	keskitasolla	keskitasolla	keskitasolla	keskitasolla
perusopetus				keskitasolla	keskitasolla	keskitasolla	keskitasolla
lukiokoulutus				keskitasolla	keskitasolla	keskitasolla	keskitasolla
ammattillinen koulutus				keskitasolla	keskitasolla	keskitasolla	keskitasolla
aikuiskoulutus				keskitasolla	keskitasolla	keskitasolla	keskitasolla

7.1 Muut kaupunkitason ohjausasiakirjat

Ohjausasiakirja	Ohjaustieto
KuntaKesu	